

	Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка Педагогічний факультет Кафедра теорії та методик дошкільної освіти
	Силабус освітнього компонента «КОМУНІКАТИВНА ВЗАЄМОДІЯ УЧАСНИКІВ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ЗАКЛАДУ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ» Галузь знань: 01 Освіта / Педагогіка Спеціальність: 012 Дошкільна освіта Освітньо-професійна програма: Дошкільна освіта. Логопедія Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський) Мова викладання: українська
Викладач 	Каньоса Наталія Григорівна Посада: доцент кафедри теорії та методик дошкільної освіти Науковий ступінь: кандидат психологічних наук Вчене звання: доцент E-mail: kanosa@kpnu.edu.ua Профайл викладача: http://kdpo.kpnu.edu.ua/kanosa-nataliia-hryhorivna/ Scopus AuthorID Web of Science ResearcherID Google Scholar orcid.org/0000-0002-3716-9112
Лінк на освітній контент	https://moodle.kpnu.edu.ua/course/view.php?id=8173
Консультації	Графік консультацій: https://kdpo.kpnu.edu.ua/hrafiy-konsultatsii/ аудиторія 407
Статус освітнього компонента	Обов'язковий освітній компонент професійної підготовки
Форми здобуття вищої освіти	Очна (денна), заочна.
Моделі організації освітнього процесу	Традиційна, дистанційна, змішаної організації освітнього процесу
Що будемо вивчати?	Метою дисципліни є формування у здобувачів здатності професійно й етично будувати комунікацію між усіма учасниками освітнього процесу ЗДО, забезпечуючи партнерство з дитиною й сім'єю, ефективну командну взаємодію, психологічно безпечне освітнє середовище та результативну комунікацію в цифровому форматі відповідно до сучасних вимог дошкільної освіти.
Чому це треба вивчати?	Якість щоденних взаємодій педагога з дитиною та родиною є одним із ключових чинників освітнього благополуччя, розвитку соціально-емоційної сфери, мовлення й поведінкової саморегуляції дітей. Сучасні дослідження показують значущі зв'язки між якістю взаємодії «педагог – дитина» та розвитковими результатами дошкільників. Окремо посилюється роль комунікації з батьками: щоденна та змістовна взаємодія «педагог – батьки» асоціюється з позитивними ефектами для сім'ї та поведінки дитини, а цифрові інструменти стають звичним каналом такої співпраці. У вітчизняному контексті додатковими підставами є цифровізація освіти й потреба підтримувати сім'ї та дітей в умовах сучасних викликів, що відображено в рекомендаціях МОН щодо організації освітнього процесу.
Як можна використати набуті компетентності?	Навчальна дисципліна сприяє формуванню у здобувачів освіти таких компетентностей: Інтегральна компетентність. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в галузі дошкільної освіти з розвитку, навчання, виховання дітей раннього та дошкільного віку, що передбачає застосування загальних психолого-педагогічних теорій, фахових методик дошкільної освіти, та характеризується комплексністю та невизначеністю умов. Загальні компетентності (ЗК): – ЗК 04. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.. – ЗК 06. Здатність до міжособистісної взаємодії. Спеціальні компетентності (СК): - СК 05. Здатність до розвитку в дітей раннього і дошкільного віку мовлення як засобу спілкування і взаємодії з однолітками і дорослими.

	- СК 06. Здатність до виховання в дітей раннього і дошкільного віку навичок свідомого дотримання суспільно визнаних морально-етичних норм і правил поведінки. - СК 16. Здатність до виховання в дітей раннього і дошкільного віку толерантного ставлення та поваги до інших, попередження та протидії булінгу. - СК 19. Здатність до комунікативної взаємодії з дітьми, батьками, колегами.		
Яких результатів можна досягнути?	Очікувані результати навчання: – ПРН 01. Розуміти і визначати педагогічні умови, закономірності, принципи, мету, завдання, зміст, організаційні форми, методи і засоби, що використовуються в роботі з дітьми від народження до навчання у школі; знаходити типові ознаки і специфіку освітнього процесу і розвитку дітей раннього і дошкільного віку. – ПРН 05. Здійснювати взаємодію в роботі закладу дошкільної освіти, сім'ї та школи. Залучати батьків до організації освітнього процесу з дітьми раннього і дошкільного віку в умовах закладу дошкільної освіти. – ПРН 11. Бути знайомим з ознаками булінгу. Вміти використовувати прийоми попередження та протидії йому. – ПРН 13. Здійснювати управління якістю освітнього процесу, керуючись психолого-педагогічними принципами його організації в системі дошкільної освіти та взаємодії з сім'єю. – ПРН 16. Проектувати педагогічні заходи із залученням фахівців суміжних галузей, батьків, громадських діячів та ін. для реалізації завдань всебічного розвитку дітей. – ПРН 17. Здійснювати суб'єкт-суб'єктну взаємодію і розвивальне міжособистісне педагогічне спілкування з дітьми дошкільного віку та особистісно- і соціально зорієнтоване спілкування з батьками. – ПРН 23. Знати основи запобігання корупції, суспільної та академічної доброчесності на рівні, необхідному для формування нетерпимості до корупції та проявів недоброчесності поведінки серед здобувачів освіти та вміти застосовувати їх в професійній діяльності.		
Передумови вивчення освітнього компонента	«Дошкільна педагогіка з історією», «Загальна та дитяча психологія», «Методика виховання та розвитку дітей раннього віку», «Теорія та методика фізичного виховання і валеологічної освіти», «Організація ігрової діяльності в дошкільному віці», «Формування базових якостей особистості дитини дошкільного віку».		
Обсяг освітнього компонента	найменування показників	денна форма здобуття вищої освіти	заочна форма здобуття вищої освіти
	Рік навчання	4	4
	Семестр	7	7, 8
	Кількість кредитів ЄКТС	4 кредити ЄКТС	4 кредити ЄКТС
	Загальний обсяг годин	120 год.	120 год.
	Кількість аудиторних годин	48 год.	22 год.
	Лекційні заняття	20 год.	10 год.
	Практичні заняття	28 год.	12 год.
	Самостійна та індивідуальна робота	72 год.	98 год.
	Форма підсумкового контролю	екзамен	екзамен
Політика освітнього компонента	Академічна доброчесність. Очікується, що роботи здобувачів вищої освіти будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикавання джерел списування, втручання в роботу інших здобувачів становлять, але не обмежують приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі здобувача освіти є підставою для незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату. Дотримання академічної доброчесності регулюється Кодексом академічної доброчесності Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка (нова редакція) (https://drive.google.com/file/d/1LIOReajanExMEnG2DvgdaFNACYWU00UL/view) та Положенням про дотримання академічної доброчесності педагогічними, науково-педагогічними, науковими працівниками та здобувачами вищої освіти в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка (нова редакція) (https://drive.google.com/file/d/0B_EBvdN4dQSIMUozdmc2Ti0xY3MzMS1hbjlXLVVOSDZmNjU4/view?resourcekey=0-WAE6ceQZqhHelYoJoPZ3Kg). Відвідування занять. Очікується, що здобувачі освіти відвідають усі лекційні та практичні заняття. Здобувачі освіти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку здобувачі освіти зобов'язані дотримуватися термінів виконання усіх видів робіт, передбачених навчальною дисципліною. Під час відвідування всіх видів занять і консультацій очікується дотримання Правил внутрішнього розпорядку Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка (https://drive.google.com/file/d/1kXGZVxEIcG0Cmy33EvqF2c2E7hGHUrT8/view), Положення про організацію освітнього процесу в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка (нова редакція).		

	(https://drive.google.com/file/d/1ZbMN35h-7ZSJBBOVvL2bTCaLtRbcQA86/view) та етичних норм поведінки. Неформальна освіта. Визнання результатів навчання окремих тем курсу шляхом неформальної/інформальної освіти здобувачами вищої освіти регламентується Порядком визнання в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти (нова редакція) (https://drive.google.com/file/d/19GCSM3y-K496gs8ROJp0mO9FjUJumB4T/view). Для пошуку рекомендованої літератури здобувачі можуть послуговуватися бібліотекою університету, фахових кафедр та інтернет-ресурсами. Здобувачі заохочуються до використання літератури, якої немає з-поміж рекомендованої. Креативна ініціатива здобувача вищої освіти підтримується.
Зміст освітнього компонента	Тема 1. Комунікація як професійний інструмент вихователя: поняття, функції, принципи, етика й академічна/професійна доброчесність у взаємодії Тема 2. Психологічні механізми спілкування дошкільника: потреби, емоції, прив'язаність, вікові особливості сприймання та реакцій у взаємодії з дорослими. Тема 3. Якість взаємодії «вихователь – дитина» як чинник розвитку: підтримувальна комунікація, педагогічне партнерство, «мовлення дорослого» в групі. Тема 4. Комунікація в інклюзивному середовищі: повага до різноманіття, підтримка дитини з ООП, взаємодія з асистентом, фахівцями супроводу, батьками. Тема 5. Партнерство ЗДО і сім'ї: моделі співпраці, довіра, залучення батьків, комунікація в кризових/чутливих ситуаціях. Тема 6. Конфлікти та складні розмови: причини, динаміка, техніки деескалації, алгоритми «важких» бесід з батьками, профілактика скарг і професійних ризиків. Тема 7. Командна взаємодія в ЗДО: ролі, координація, міждисциплінарна співпраця, професійні комунікативні бар'єри та їх подолання. Тема 8. Цифрова комунікація в ЗДО: канали (месенджери, платформи, сайт), цифровий етикет, конфіденційність, безпека даних, «цифровий слід». Тема 9. Комунікація в умовах стресу й емоційного вигорання: саморегуляція педагога, підтримувальні формати взаємодії, комунікація з родинами в складні періоди. Тема 10. Оцінювання й саморозвиток комунікативної компетентності: спостереження, рубрики, рефлексія, портфоліо, індивідуальна траєкторія розвитку.
Технічне й програмне забезпечення	Вивчення освітнього компонента не потребує спеціального матеріально-технічного та/або інформаційного забезпечення, однак можливе використання проектора й ноутбука / персонального комп'ютера для створення презентацій. Можливе застосування MOODLE.
Інформаційне забезпечення	1. Бабюк Т.Й., Каньоса Н.Г., Вашак О.О. Організація просвітницької діяльності в закладі дошкільної освіти : навч.-метод. посіб. Кам'янець-Подільський : Видавець Ковальчук О.В., 2021. 120 с. http://elar.kpnu.edu.ua:8081/xmlui/handle/123456789/6011 2. Бобро Л.В. Педагогічне партнерство ЗДО з учасниками освітнього процесу: навчально-методичний посібник / укл. Л. В. Бобро. Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2024. 146 с. http://lib.ndu.edu.ua/dspace/bitstream/123456789/3793/1/146_Bobro%20L.%20V.Pedagogichne%20partnerstvo%20ZDO_2024.pdf 3. Взаємодія закладу дошкільної освіти та сім'ї у вихованні самостійності дітей старшого дошкільного віку: навчально-методичний посібник / укл.: О.В. Лісовець. Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2022. 99 с. URL: http://surl.li/hbztkt 4. Теорія та методика співпраці закладів дошкільної освіти з родинами : навч.-метод. посіб. / авт.-упор. Н. Г. Каньоса, Т. Й. Бабюк, Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2021. 1 електрон. опт. диск (CD-ROM); 12 см. 290 с. http://elar.kpnu.edu.ua:8081/xmlui/handle/123456789/6382 5. Цифрові технології в дошкільній освіті: навчально-методичний посібник [Електронний ресурс] / авт.-упор. Т.Й. Бабюк, І.Л. Пукас, Н.Г. Каньоса, Л.Л. Галаманжук., Кам'янець-Подільський : Видавець Ковальчук О.В., 2024. 122 с. http://elar.kpnu.edu.ua/xmlui/handle/123456789/8215 6. Tetiana Potapchuk, Galyna Boryn, Ivanna Pukas, Nataliia Kanosa, Tetiana Babiuk, Mariana Hordiichuk (2023) Technology of Training of Future Teachers of Preschool Education Institutions to Work with Creatively Gifted Children. <i>Khazar Journal of Humanities and Social Sciences</i>. 26(4), 145-174. https://ejournal.khazar.org/index.php/kjhss/article/view/124 7. Urbina, Santos & Ribot, M. & Villatoro, Sofia. (2025). School-Family Communication in Early Childhood Education Through Digital Tools. <i>International Journal of Early Childhood</i>. 57. 755-772. https://www.researchgate.net/publication/389518699_School-Family_Communication_in_Early_Childhood_Education_Through_Digital_Tools <i>Із додатковою літературою та інформаційними джерелами можна ознайомитися за покликанням</i>

	https://docs.google.com/document/d/1SiT03x962saob2vogR9wGoJWjEhoJs9/edit?usp=sharing&ouid=111106461996367952835&rtpof=true&sd=true												
Система оцінювання результатів навчання	Перевірка глибини засвоєння знань, рівня сформованості навичок та умінь здобувачів вищої освіти визначено системою контрольних заходів, що передбачають систему моніторингу результативності освітнього процесу на різних рівнях його реалізації та ефективність формування професійних компетентностей здобувачів вищої освіти, відповідно до Положення про рейтингову систему оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка (нова редакція) https://drive.google.com/file/d/1aD_jeL-jGRbDWAegkQ58tdMxxbqOKuFF/view. – Поточний контроль здійснюється на кожному занятті, має навчальний характер, може проводитися у формі усного (письмового) опитування, співбесіди, виконання практичних та тестових завдань. - Модульний контроль проводиться з метою оцінювання рівня сформованості здобувачами компетентностей під час засвоєння окремого змістового модуля навчальної дисципліни у письмовій (тестовій тощо) формі. – Семестровий контроль проводиться у формі екзамену після закінчення вивчення навчальної дисципліни. Розподіл балів, які отримують здобувачі: <table><tr><td colspan="2">Змістовий модуль</td><td rowspan="2">Екзамен</td><td rowspan="2">Сума</td></tr><tr><td>Поточний контроль</td><td>МКР</td></tr><tr><td>30 балів</td><td>30 балів</td><td>40 балів</td><td>100 балів</td></tr></table>			Змістовий модуль		Екзамен	Сума	Поточний контроль	МКР	30 балів	30 балів	40 балів	100 балів
	Змістовий модуль		Екзамен	Сума									
	Поточний контроль	МКР											
	30 балів	30 балів	40 балів	100 балів									
Критерії оцінювання знань, умінь, навичок здобувачів	Оцінювання знань, умінь та навичок здобувачів регламентується «Положенням про організацію освітнього процесу в Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка» (нова редакція) (https://drive.google.com/file/d/1ZbMN35h-7ZSJBBOVvL2bTCaLtRbcQA86/view), «Положенням про рейтингову систему оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка» (нова редакція) (https://drive.google.com/file/d/1aD_jeL-jGRbDWAegkQ58tdMxxbqOKuFF/view) В умовах застосування дистанційних технологій навчання організація поточного і семестрового контролю відбувається відповідно до «Положення про дистанційне навчання в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка» (https://drive.google.com/file/d/1c--sYRfDI_iAT7L766LprKB-x9GGKaEy/view). <i>З критеріями оцінювання за усіма видами роботи можна ознайомитися за покликанням https://docs.google.com/document/d/1g1PyLMfiNWbMM669vX4IUWDrD1MD-kpc/edit?usp=sharing&ouid=111106461996367952835&rtpof=true&sd=true</i>												
	Локація	Згідно з розкладом https://kpnu.edu.ua/rozklad-zaniat/											